

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران

دانشکده پرستاری مامایی

رساله دکتری تخصصی آموزش پرستاری

تجربه زیسته بیماران مبتلا به سرطان از شیمی درمانی

استاد راهنما: دکتر علیرضا نیکبخت نصرآبادی

استاد مشاور: دکتر علی محمد پور

دانشجو: محمد فتحی

شهریور ۱۳۹۴

چکیده

مقدمه: شیمی درمانی یکی از درمان‌های اصلی و شایع سرطان محسوب می‌شود. درک و آگاهی از آنچه بیماران تحت این درمان تجربه می‌کنند به منظور مراقبت صحیح و جامع از آنان ضروری است، تحقیق حاضر نیز با هدف شناخت و تبیین تجارب زیسته مبتلایان به سرطان تحت شیمی درمانی انجام گرفته است.

روش کار: مطالعه حاضر مبتنی بر رویکرد کیفی و از نوع پدیدار شناسی تفسیری انجام گرفت. بدین منظور ۱۴ بیمار تحت شیمی درمانی مبتنی بر هدف انتخاب شدند. جهت جمع‌آوری داده‌ها از مصاحبه‌های عمیق، نیمه ساختارمند و یادداشتهای در عرصه استفاده شد. متن مصاحبه‌ها ضبط گردیده و پس از پیاده‌سازی با رویکرد هرمنیوتیک و به روش (Tanner, Allen, Diekelmann ۱۹۸۹) و بر اساس موثق بودن داده‌های کیفی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها: در مجموع ۵ مضمون اصلی و ۱۳ زیرمضمون مورد شناسایی قرار گرفتند. مضامین اصلی در زمینه تجربه زیسته مبتلایان به سرطان از شیمی درمانی شامل؛ غوطه‌وری در رنج، متحول‌شدن زندگی، بیم و امید، تلاش برای بقاء و تغییر نگاه به حیات بودند. مضمون غوطه‌وری در رنج؛ مشتمل بر زیرمضامین درمان ناخوشایند، پریشانی و مرگ تدریجی، متحول‌شدن زندگی؛ متشکل از تغییر کیفیت زندگی، ورود به دنیایی متفاوت و آسیب‌پذیری، بیم و امید شامل؛ ابهام و تردید و امیدواری، تلاش برای بقا در بردارنده؛ در جستجوی حمایت و توکل به خدا، تغییر نگاه به حیات شامل بازگشت دوباره، درک ارزشهای حیات، تعلق خاطر و احساس نیاز بودند.

نتیجه‌گیری: تجارب زیسته بیماران گویای درک عمیق آنان از شیمی درمانی است. یافته‌های این مطالعه نشان داد افراد تحت شیمی درمانی شرایط سخت و دشواری را تجربه می‌کنند و تا حدود زیادی زندگی روزانه آنها دچار دگرگونی می‌شود، اما در عین حال برای بهبودی و رفع مشکلات امیدوارانه تلاش می‌نمایند و ضمن استفاده از منابع حمایتی مختلف به ذات حق تعالی توکل نموده و به شیمی درمانی به عنوان عامل بهبود شرایط و کیفیت زندگی می‌نگرند. یافته‌های پژوهش حاضر دانش گسترده‌ای در مورد تجربه بیماران تحت شیمی درمانی به پرستاران ارائه می‌دهد و آنان را به سوی درک بهتر نیازهای مراقبتی مددجویان در این زمینه هدایت می‌نماید و در مجموع به آنان در جهت زمینه‌سازی تحقق و اعتلای هدفمند و تخصصی مهارت‌های مراقبتی، آموزشی، پژوهشی و مدیریتی کمک می‌نماید.

واژگان کلیدی: سرطان، شیمی درمانی، تجارب زیسته، پدیدارشناسی هرمنیوتیک

**Tehran University of Medical Sciences
School of nursing & midwifery**

Phd Thesis of nursing

Cancer patients' lived experiences of chemotherapy

Supervisors:

Dr: Alireza Nikhbakt Nasrabadi

Co – supervisor

Dr: Ali Mohammadpour

Mohammad Fathi

Agu 2015

Abstract

Introduction: Chemotherapy is one of the main systemic therapies for cancer. Understanding patients' experiences of chemotherapy is crucial to effective patient assessment and management. The aim of this study was to explore Iranian cancer patients' lived experiences of chemotherapy.

Methods: This qualitative study was conducted by using the interpretive phenomenological approach. Purposive sampling of 14 patients receiving chemotherapy were recruited. Personal in-depth semi-structured interviews and field notes were conducted for data collection. Interviews were tape-recorded, transcribed and analyzed by employing the seven-step approach proposed by Diekelmann, Allen, and Tanner (1989).

Findings: Five main-themes and 14 sub-themes emerged from the data. Main-themes about cancer patients' lived experiences of chemotherapy consisted of *Plunging into pain*, *Transformation of life*, *Hope and uncertainty*, *Fighting for survival* and *Changing in life's view*. The plunging into pain theme had three subcategories including of 'Unpleasant treatment', 'Distress' and 'Slow death'. The transformation of life consisted of subcategories including of 'Changes in quality of life', 'Entering to different world' and 'Vulnerability'. The hope and uncertainty theme had two subcategories including of 'Obscurity and doubt' and 'Houppfully'. The fighting for survival consisted of subcategories including of 'Looking for support' and 'Reliance on God'. Changing in life's view consisted of 'Returning afresh', 'Understanding the values of life', 'Dependence' and 'Feel the need'.

Conclusion:

The lived experience of patients demonstrated a deep understanding of chemotherapy. Findings showed people undergoing chemotherapy experience difficult conditions and their daily lives will be changed. But at the same time they try to recovery and trying to fix the problems hopefully. Meanwhile, using different sources of support and reliance on God, look chemotherapy as improving agent for quality of life. Finding of study offer nurses, extensive knowledge about the experience of patients receiving chemotherapy. It directed nurses to better understand of the care needs of clients in this field. Overall, the findings help nurses in order to facilitate and promote the purposeful and specialized care skills in the field of clinical, educational, research and management.

Keywords: Cancer, Chemotherapy, Lived experience, Hermeneutic phenomenology